

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □cm obsegajoče se ne sprejme.

Srečno novo leto in srečni začetek novega stoletja

vsem častitim naročnikom in bralcem „Dolenjskih Novic“.

Današnji list smo poslali vsem dosedanjim naročnikom. Uljudno prosimo, da blagovolé kmalu naročnino ponoviti. Posebno pa prosimo vse one, ki so še s staro naročnino zaostali, da se potrudijo, isto kmalu vposlati. Cena listu s pošiljativjo vred je kakor dosedaj, tudi nadalje 1 gld. ali 2 kroni za vse leto.

Lastnik in vrednik.

Gospodarske stvari.

Dolenjska vinarska zadruga v Novem mestu.

Dolenjsko vino je zelo prijetna in zdrava pijača, ki ne diši samo nam Dolenjcem, ampak ki je priljubljeno tudi po drugih krajih, kakor v Ljubljani, na Notranjskem, po Gorenjskem,

Spodnjem Koroškem itd. Kakor pri nas ravno tako radi pijejo tudi po teh krajih dobrega dolenjca. Kako priljubljeno je to vino, povzamemo lahko najbolj iz njegove sedanje cene, ki je višja kakor pri vseh drugih vinih, ki se pridelujejo po sosednih vinskih krajih. Prav ta okolnost nam bodi migljaj, da moramo biti na naše vino ponosni, kakor je ponosen Primorec na svoj refošk, Kraševci na svoj teran itd. Tudi naše vino ima posebnosti na sebi, ki so velecenjene pri vseh poznavalcih našega vina.

Žalibog, da se je začelo v zadnjih letih naše dragoceno dolenjsko vino ponarejati in da se po prej naštetih krajih poproda pod imenom dolenjskega cvička tudi veliko vina, ki je vse kaj družega kakor dolenjec, in ki nas le v tem oziru spominja na njega, da je rudeče barve in kislega okusa. S takimi ponarejenimi vini, ki so češče prav slaba in zdravju malo prikladna, se spodkopuje **dobro ime** našemu dolenjskemu vinu, ob jednem pa pospešuje konkurenco, katero delajo našemu cvičku istri-

PODLISTEK.

Ločeni.

Bilo je zimskega dneva. Veliki sneženi kosmiči so padali na strehe in ulice ameriškega mesta N. Mraz je bil tak, da je škripalo pod nogami ljudij, ki so v veliki množini hodili po širokih cestah. Bili so to večinoma delavci, ki so šli iz tovarn, slabo oblečeni, črni od dima ali pa blede, kakor je ravno služba nanesla. Hodili so hitro, večinoma molče in povsod se je brala skrb in tuga z upadlih obrazov. Skoraj vsi so bili taki nesrečniki, ki so vsled slabega gmotnega položaja, ali pa prevarani po brezvestnih agentih šli čez morje sreče in bogastva iskat. Marsikatero oko se je oziralo nevošljivo po velikih oknih bogatinov, kjer je po njihovi misli vladala sreča in brezskrbno življenje. Pa kaj je bila po misli trpinov sreča? To, kar sami niso imeli — denar, lišp in ugodno življenje.

Med drugimi se je motal na ulici mlad človek, kacih trideset let star. Bil je dobro, čeprav ne posebno bogato oblečen, a kazal je na prvi pogled, da se mu slabo ne godi. Videlo se mu je, da ga ne zanima okolica prav nič; šel je zatopljen v svoje misli, ki niso bile nič manj kakor prijetne. Ko se je ozrl okoli sebe je zdihnil: „Ne trpiš sam. Taki delavci kakor so ti, so tvoji stariši, brat in sestra, a Bog vedi kje?“

Bil je to sin dolenjskega kmeta. Oče ga je dal v latinske šole, da bi postal duhoven, a v četrti šoli je opešal. Obesil je šolo na kol in šel k trgovini. Ker je bil priden in pošten, pospel se je hitro do dobre stalne službe. Kmalu mu je njegov gospodar vse zaupal in ga poslal v Ameriko, da je tam zadeve njegove obširne trgovine vodil. Ko je razvidel, da ima stalno v Ameriki ostati, pisal je domov, naj pride kdo domačih k njemu, da mu bode preskrbel dobro službo. Pisal je pogostoma že prej, tudi ni nikoli pozabil priložiti par dolarjev. Ker je tudi od doma pisma dobival, je vedel, da domači niso

janska in tirolska vina in katera konkurenca je toliko nevarnejša, ker je cena teh vin vsled nesrečne vinske klavzule mnogo nižja kakor je cena našega dolenjca.

Da se prodaja ponarejenega cvička po zgoraj imenovanih krajih kolikor mogoče omeji in s tem ohrani dobro ime našega dolenjca, iz tega vzroka misli kmetijska podružnica novomeška osnovati vinarsko zadrugo za Dolenjsko, kateri bo namen, da bo zalagala odjemalce našega vina s pristnim in dobrim dolenjskim vinom in na ta način izpodrivala kupčijo s ponarejenimi cvički.

Poleg tega najvažnejšega namena imela bode zadruga pa tudi to nalogo, da bo pospeševala trgovino z dolenjskim vinom, deloma na ta način, da bo zalagala dosedanje odjemalce lahko z večjimi množinami vina in da jih bo zalagala redno in kolikor mogoče z enako dobrim dolenjcem, deloma pa na ta način, da bo lajšala dobavo in nakup pristnega dolenjca, tako, da ne bo treba iskati večjim našim odjemalcem vina več po raznih malih zidanicah, kakor je bilo do sedaj potrebno, ampak da bo šla zadružna trgovina vinskim kupcem ravno tako na roko, kakor gre po drugih vinskih deželah.

To bi bil v kratkem namen in pomen bodoče naše zadruge in je sedaj na naših vinogradnikih ležeče, da pomagajo uresničiti to namero in ustanoviti podjetje, ki bo najugodnejše uplivalo na razvoj in napredek dolenjskega vinstva.

v prav dobrih denarnih razmerah. Ni se čudil torej, ko je zvedel, da pridejo vsi k njemu. V štirih mesecih so bili že v Hamburgu, od koder je dobil zadnje pismo. Imel je že vse pripravljeno za prihod, kar nenadoma zve, da je ravno tista ladija, s katero so imeli njegovi dragi priti, butila z drugo skupaj in se potopila. V zapisniku potopljenih so bila imena vseh štirih, namreč očeta, matere, brata in sestre. Leto pozneje mu je slučajno star časopis v roke prišel, kjer je čital, da je bila v prej imenovanem zapisniku pomota, in da so z drugo ladijo prišli srečno v novi svet.

Teh dogodov se je spominjal mladi gospod ko je hodil po ulicah. Imel je vsega zadosti, le miru ne. Vedel je, da se njegovim dragim slabo godi, da so najbrže delavci v kaki tovarni, a pomagati jim ni mogel, ker ni vedel kje da so. Nemirno se je oziral okrog, ko je šel čez križpotje in zavil v drugo ulico. Slednjič je stopil v gostilno, kjer je navadno večerjal in se vsedel za mizo naročivši si večerjo. Mirno

V prihodnji številki „Dol. Novic“ hočemo natančneje napisati, kako bi delovala taka vinarska zadruga.
R.

O gnojitvi vinogradov.

(Konec.)

Drugi delavec (trebač) se vstopi za prvem, to je za kopačem, kakor hitro se ta toliko odmakne, da zamore za njem (kopačem) z lopato prekopano zemljo na desno stran desne prve vrste zmetati, to je iztrebiti. Pri tem delu obrnjen je trebač ravno tako, kakor kopač z obratom proti bregu.

Mej tem ko kopač mej prvimi dvema vrstama trt koplje in trebač za njim trebi, donašata delavca št. 3. in 4. (nosača) v nosilnem košu, (kateri je na dveh nosilnih drogih z vrbja spleten) gnoj ali kompost med drugo in tretjo vrsto trt. Pri tem stresajo ga tako, da ga pride po priliki na vsakih pet trt en koš; rajši več kakor manj. Kakor hitro se delavec št. 2. (trebač), za št. 1. to je za kopačem toliko umakne, da zamore za njim v iztrebljeni jark še en delavec št. 5. (gnojilec) vstopiti, stopi ta v jarek, se obrne proti gnoju oziroma kompostu, katerega s kopalnico v jarek potegne, v tem raztegne ter z nogami potlači. Ko je gnoj ali kompost potlačen, obreže ravno ta delavec št. 5. drugo vrsto trt ob gnoju ali kompostu, jo nakoli ter poveže. Poveže pa trte le začasno, to je, napence (šparone) poveže naravnost kviško ob kolu v zrak, ne pa v pravo vodoravno lego, katero morajo sicer imeti. Ko je ta delavec trte obrezal

je sedel in čakal. Časopisi ga niso zanimali, kakor navadno, prijatelj pa še ni bilo, vsaj veliko jih tako ni imel. To mu je bilo deloma tudi prav, ga vsaj niso motili pri razmišljanju. Prižge si lepo dišečo smodko, nasloni se nazaj na stol in misli, misli, da že sam neve kaj. Še opazil bi menda ne bil, da mu je prinesel sluga večerjo, če ga nebi zbudil iz sanj človek, ki je stoprav v sobo stopil.

„Kaj ti je danes zopet, da si tak kakor bi pipece upal?“

„Pusti me s tvojimi šalami pri miru, da ti povem, kaj me teži“ odgovori ta ter mu pove kaj ga skrbi. Bil je to njegov najboljši prijatelj, ki je poleg svojih šal tudi tolažiti razumil.

* * *

Ravno tedaj je šel nekdo po ulici mimo gostilne. Obleka je bila slaba, precej raztrgana in zamazana, lica so bila upadla in bleda, oči motne in globoko ugrezle. Stopal je počasi sključeno in zrl pred se v tla. Brez namena

in povezal, jih tudi okoplje ter rosnih korenin oprosti. Prav za prav postopa ta delavec tako, da potem, ko je gnoj v jarku potlačil, najprej trte obreže, potem jih koj okoplje, rosnih korenin oprosti, ter nakoli in provizorično (začasno) poveže. Tako gre namreč delo ročnejše izpod rok. Ko dospje delavec (kopač) št. 1 med prvo in drugo vrsto trt do vrha, vrne se v znožje in kopati se loti ravno tako med drugo in tretjo vrsto nov drugi jarek. Za njim pada se tudi, kadar prvi jarek potrebi, delavec št. 2 (trebač) v znožje, kjer prične za kopačem drugi jarek trebiti, ter zemljo iz tega, na gnoj ali kompost prvega jarka metati. To dela tako, da zemljo vedno nad se meče, da na vrhu vrst narašča. Nazaj v znožje pada se tudi delavec št. 5 (gnojilec) kadar svoje delo v drugi vrsti trt zvrši in prične ga nadaljevati v tretji vrsti. Delavca št. 3 in 4, to je nosača, donášata pa vedno naprej gnoj ali kompost med sledeče vrste trt.

In tako se popolnoma redno do konca, to je do zadnje vrste oddelka, katerega se misli zagnojiti, delo nadaljuje. Za zadnji jarek pa zmanjka seveda zemlje, s katero bi se gnoj ali kompost zasulo, med tem, ko leži na nasprotnem koncu dela še vsa zemlja prvega jarka na kupu. Kaj torej zdaj početi? I kaj nek družega kakor to, da vzame vsak delavec motiko v roke, z njo zemljo grebena med zadnjo in predzadnjo vrsto trt v prazni ostali zadnji jark potegne. Konečno vso zemljo po celem zagnojenem delu tako poravnajo, dokler ne pridejo do kupa zemlje prvega jarka, katerega tudi med prvo, drugo in deloma tretjo vrsto trt zategnejo. Ko se je po prvem dežju zemlja polegla, potem se šele trte

taval je po ulicah sem ter tje, ni opazil da se je popolnoma stemnilo in že cestne svetilke gore, ni slišal ropotajočih vozov, ki so drdrali mimo njega. V neki ulici mu zadnje moči opešajo, vsede se na prag, zavije dobro v svoje cunje in se stisne v kot. Ni ga motil sneg ki je naletaval, sanjal je lepe sanje, bil je doma. Okoli jaslic je klečal z drugimi in rožni venec molil za očetom. Tu se odpro vrata in v sobo stopi brat France. Pri gorki peči je sedel poleg njega, poslušal ga, kako je po svetu. Toda lepa podoba je zginila v meglo. Zopet je doma, France se poslavlja, podasta si roke, brat skoči na sani, oče poča z bičem in hajdi. Dolgo in razločno še sliši veseli cin-cin. Kar se močno strese, vidi se na ladiji ki se potoplja. Z eno roko zgrabi sestro... vidi mater v valovih. Mati! Mati! zakriči... izgine mu strašni prizor in se zbudi na postelji; zraven je stal zdravnik in naš znanec mladi gospod. Ta je namreč prišel kako poldrugo uro pozneje k hiši, kjer je stano-

za stalno poveže, to je, njih napence (šparone) se spravi v vodoravno ali pa še celo pod vodoravno črto, in sicer ako je le mogoče veže se jih navzdol, ne pa v breg. Tako se jih veže pa zato, da imajo očesa na puščenem palcu (čepu) tem večjo, tem močnejšo moč rašče, da zadobimo na njih močan les za režnjo prihodnjega leta. Najlepša režnja je pač ta, da se pusti vsaki trti na k večem meter visokem deblu samo jeden palec (čep) treh očes, in samo jeden napnenc (šparon) 6 do 8 očes, katerega se vsako sledečo spomlad gladko odreže. Iz ene mladike na palcu se pa napravi nov palec, iz druge pa nov napnenc. Tako leto za letom, dokler trte z nova ne opešajo.

Kakor že rečeno, drag je ta način gnojitve vinogradov, ker zahteva dosti gnoja, dosti dela, zato je pa tudi izdaten. Enkrat izvršen, in mir je potem z gnojitvijo 10, 12 let.

Na Dolenjskem ni vrtov.

Kdor iz družih dežel, ali pa tudi le iz drugih delov naše kranjske dežele k nam na Dolenjsko pride, ter naše kmetiške razmere na deželi pazljivo opazuje, kmalu zapazi, da nimajo naša dolenjska kmečka gospodarstva skoraj nič kuhinjskih vrtov. Vrt imenuje se sicer pri marsikateri kmetiji kako zemljišče, toda to ni skoraj nikjer pravi kuhinjski vrt, ampak navadno imenuje se tako, blizo stanovanja ležeč dober travnik, zasajen s sadnim drevjem. Mi bi imenovali tako zemljišče sadni vrt, ali pa še najprimernejše s a d o v n j a k.

To, da se po Dolenjskem pri kmetiških gospodarstvih skoraj nič kuhinjskih vrtov ne

val in našel ondi osneženega človeka. Nameraval je iti po voz v bolnišnico, pa premislil si je. Kot veren kristjan je upal, da se bode dobro delo, ki ga nad tem tujcem stori, na stariših bratu ali sestri povrnilo. Spravil ga je v svoje stanovanje. Da bi ga morebiti v zadrego ne spravil, ko bi on ne hotel pravega imena povedati, ga ni vprašal, kdo in odkod da je. Nekega dne pride nenadoma prijatelj k njemu in ga vpricho bolnika slovensko ogovori. Težko bi bilo popisati začudenje bolnikovo, ko zasliši nenadoma tu v tujem kraji med tujci domači jezik.

„Kaj znate vi slovenski“ zakliče čudeč se.

„Jaz sem rojen Slovenec z Dolenjskega, odkod ste pa vi, morebiti celo Kranjec?“

„Tudi! Iz vasi B. uro daleč od V.“

„Kdo pa ste! Jaz sem v isti vasi doma, France Brdar.“

„France pojdi sem, jaz sem tvoj brat Jože.“

„Jože!“ vsklikne ta, sklone se čez posteljo in brata vroče poljubi. „Govori brat, kje so

nahaja, v katerih bi bilo kolikor toliko tudi cvetlicam odločenega prostora, to dela čudni utis na človeka, kateremu je oko na kuhinjske vrte vajeno in to tudi na deželi pri najnavadnejših kmetijah. Predvsem dela pomanjkanje kuhinjskih vrtov na človeka, kateri jim je na deželi vajen ta utis, da so dotični kmetovalci, kateri jih nimajo, tako nekoliko še na nizki stopinji glede njih hrane, da namreč razun najnavadnejšega, na njivah pridelanega sočivja, toraj krompirja, repe, zelja, fižola, boljšega ne poznajo in vsled tega tudi ne potrebujejo.

Pomanjkanje kuhinjskih vrtov, v katerih je pa tudi cvetlicam kolikor toliko prostora odločenega, dela pa na vrtu vajenega človeka tudi ta utis, da niso dotični kmetovalci v občē toliko omikani, da bi zamogli lep kuhinjski tudi s cvetlicami ozaljšani vrt sploh ceniti ali obrajtati.

Osobito velja v tem oziru tu izražena misel o ženstvu brez vrtnih krajev. Drugod so ženske, navadne kmečke ženske in posebno pa še dekleta ter mlade gospodinje na lep kuhinjski ali hišni vrt kar prav ponosne, pri nas na Dolenjskem pa tega ni, ker takih vrtov skoraj nič nimamo. Kako žalosten utis naredi na ptujca pomanjkanje lepih ograjenih kuhinjskih vrtov posebno tam, kjer si zvedrila, kratkočasje ali pa še clo zdravja iše, toraj v letoviščih, zdraviščih, toplicah itd. Med tem ko je drugod pred vsem v Švici, na Tirolskem, Štajerskem itd. v vsaki najrevnejši vasi pri vsaki hiši lep vrt, ga pri nas še v velikih skora najdeti ni. Da bi v tem obziru že skoraj drugače postalo, objavljati hočemo po novem letu članke o vrtnarstvu.

oče, mati in sestra? Kje so, da jih brzo dobim. Kaj čakaš?"

„Mati so umrli,“ de počasi Jože, „pri tisti morski nesreči, o kateri si gotovo slišal so se prehladili. Mi trije smo delali v P. ker nam ni družega preostalo. Pred desetimi dnevi sem zgubil ob jednom s sestro službo, in ker oče nebi mogel obeh preživeti, šel sem semkaj službe iskat. Sreča mi ni bila mila, porabil sem prihranjeni denar, in zmrznil bi bil, da me nisi ti rešil.“

France ni vedel ali bi naj bil vesel ali žalosten. Hudo ga je zadela vest o materini smrti, a nič manj ni bil vesel da je našel druge.

* * *

Tri dni pozneje sta sedela France in Jože Brdar v železničnem vozu in drdrala proti stanovišču očeta in sestre. Veliko prepočasi je vozil danes hitri vlak, na vsaki postaji jima je predolgo stal. „Še četrť ure, pa sva tam,“ štel je

Ali kaže v Novem Mestu osnovati kletarsko zadrugo, da se povzdigne vinska trgovina na Dolenjskem?

(Govoril g. B. Skalicky pri obēnem zboru kmetijske podružnice novomeške.)

Ko je trtna uš na Dolenjskem večino vinogradov napadla in uničila, poskočila je cena dolenjskemu vinu, — katero je vsled svojega lahkega in kislatega značaja ne samo na Dolenjskem, ampak tudi po drugih nevinorodnih krajih kranjske dežele zelo priljubljeno —, ker se je komaj toliko vina pridelalo, kolikor ga je bilo treba za domačo rabo.

Sedaj pa, ko se novi vinogradi zopet pridno zasajajo, se je nadejati, da bode kmalo toliko vina na Dolenjskem, da bode naš vinogradnik zopet navezan na odjemalce iz oddaljenih krajev n. pr. Ljubljane, Gorenjske, Notranjske, Koroške i. t. d.

Dobro in pristno dolenjsko vino je v teh krajih, zlasti pa v Ljubljani, prav težko dobiti. V Ljubljani in drugod pije se večkrat vse, kar ima umazano rudečo barvo in je kislo, za pristno dolenjsko vino.

Kako se iz istrijanskega vina ali slovečega tirolskega petijota v mnogih gostilnah dolenjski „cviček“ ponareja, o tem raje molčim.

Kar se tiče istrijanskih vin in posebno tirolskega petijota, je pred vsem imeniten kočevski okraj. Kaj se tam čestokrat za vino pije, je neverjetno.

Da taka pijača kvari dobro ime dolenjskega vina, ki se da v mnogih krajih primerjati s priljubljenim nižjeavstrijskim hribovskim vinom (Gebirgswein), je očitvidno, in je dolžnost do-

France, ki je bil še bolj nestrpen nego njegov brat.

„Veš kaj,“ reče ta, „mene pa ta vožnja nič kaj ne veseli. Bog vedi v kakem položaju najdeva očeta in sestro.“

„Pojdi. pojdi! V dveh tednih menda vendar nista šla iz kraja, posebno še, ker tebe pričakujeta. Da bi le kmalu prišla na mesto.“

In res so se kmalu pokazali mnogobrojni dimniki, ki so temnili nebo s svojim črnim dimom. Čez nekaj časa zabrlizga stroj, zavore zaškripljejo in vlak se vstavi.

„Zdaj pa le brzo,“ sili Jože. „Očetovo stanovanje je pol ure od tu. rudnik četrť ure delj. Pojdiva toraj najprej na stanovanje. „Če je v rudniku, ga pred večerom tako ne dobiva.“

Urno sta šla kolikor je dopuščala blatna cesta. V začetku je bilo na vsaki strani par lepih hiš obdanih z razkošnimi vrtovi. Na to so se vrstile večje pa ne tako ukusno zidane hiše za uradnike, slednjič prideta do nizkih dol-

lenjskih vinogradnikov samih in sploh vseh drugih poklicanih mož, da to preprečijo.

Poleg tega, da se spravlja dolensko vino na ta način ob renome ali veljavo, navesti je še to, da so mnogi gostilničarji prisiljeni, točiti istrijansko vino ali pa manj zanesljivi, celo sladki tirolski petijot. S tem se občinstvo sčasoma privadi tako na okus teh vin, da mu ne bode več dosti ležeče na našem prijetno kislitem in lahkem vinu.

Sveta dolžnost je toraj, skrbeti za to in delati na to, da ostane pri odjemalcih naše dobro dolensko vino tako priljubljeno kakor je bilo dosedaj.

Kako naj pa na to delamo? V prvi vrsti je treba zboljšati naše trgovinske razmere. Kdor sedanjih ne pozna, še ne ve, kako težko je dobro in pristno dolensko vino kupiti. Dosedaj je bila navada, da so gostilničarji iz daljnih krajev prišli sami na Dolensko, kjer so bili prisiljeni romati od zidanice do zidanice, vino pokušati in po malih množinah skupovati. To je ne le drago ampak tudi težavno in sitno delo. Mi moramo zanaprej našim vinskim kupcem bolj na roke iti in jim nakup dobrega in pristnega dolenskega vina tako olajšati, kakor delajo po drugih vinskih deželah.

Poleg tega moram pa tudi poudarjati, da je v interesu našega vinstva, ako se vino zlahka proda, kajti naše zidanice niso za to, da bi se vino v njih dolgo časa shranjevalo, ker so po zimi premrzle, po leti pa pregorke.

Vse te razmere bi se najlažje izboljšale, ako bi se ustanovile kletarske ali vinarске zadruge. Pred vsem bi bilo treba ustanoviti

gih hiš za delavce. V eno teh stopita. Po ozkih stopnicah prideta na zaduhel, temen hodnik, potrkata na vrata očetovega stanovanja, a bila so zaprta, nikoga doma.

„Videti je, da ima tudi sestra kak opravke, sicer bi bila doma,“ omeni France.

Šla sta zopet ven in se obrnila proti rudnikom. Nista še hodila deset minut, ko zaslišita zamolkel pok.

„Kaj je to?“ vsklikne France in se vstavi.

„Gotovo streljajo skale,“ meni Jože.

„Ne ne, to ne more biti, ta pok je preveč zamolkel, saj so se kar tla potresla.“

„Da bi le nič hudega ne bilo. Kaj pa je to!“

Kjer so bili izhodi v rudnike se je dvigal bel dim v zrak. „Ljudje so začeli vpiti, letali so sem in tje. Nesreča!“ slišalo se je od vseh strani. Naša znanca sta hitela kar sta mogla. Par korakov še, zavila sta okolu vogla velicega poslopja, in videla množico ljudi, ki se je gne-

tako zadrugo pri nas v Novem mestu, v središču Dolenske, kjer imamo ne le napredne vinogradnike, toraj producente, ampak tudi strokovnjake na razpolago in kjer so tudi prometne zveze najbolj ugodne.

Take kletarske zadruge, kakoršnih imajo posebno veliko v Nemčiji, obstoje v tem, da se združijo vinogradniki, in da skupaj prodajajo svoja vina, da ga pa, če treba, tudi od drugih kupujejo, da ga dobé zadostno množino skupaj.

Taka zadruga bi pri nas poslovala na ta le način.

Vsak združnik bi moral najprvo po velikosti svojega vinograda prispeti s kakim določenim denarnim zneskom ali tako imenovanem opravnem deležom. Poleg tega bi se izposlovala državna in deželna podpora, oziroma tudi brezobrestno posojilo.

S tako pridobljenim kapitalom bi se dobila vinska klet, nakupila potrebna posoda in kletarsko orodje in kupovalo od združnikov vino ali pa grozdje.

Na Nemškem oddajajo združniki večidel že grozdje, kar je radi tega dobro, ker si prihranijo po eni strani združniki na ta način vso skrb za napravo vina, za potrebno posodo in orodje, po drugi strani dobi pa zadruga grozdje, s katerega lahko napravi več vredno vino, ker skrbi za pravilno kipeenje, čisto posodo itd.

Vino je tudi veliko boljše, ako kipi v veliki posodi in ako se grozdje enakih vrst ali enake kakovosti skupaj meša.

Razun tega je pa sploh za trgovino, osobito za gostilničarje veliko boljše, ako dobijo vina

tila okoli poslopij. Kadar je njih vpitje ponehvalo, slišal se je stok ponesrečencev, jok njihovih sorodnikov, znancev in prijateljev. Ko sta naša dva znanca na pozorišče prišla, začeli so se ljudje sem pa tje suvati. Vsakdo je hotel ponesrečence videti, notranji so jih pa odrivali. Skala v rudokopu je bila napačno razstreljena in je poškodovala ali pa celo ubila nekoliko delavcev. Ker je bila pomoč hitra, prinesli so jih že ven in jih hoteli nesti v bolnico. S težo so se prerili nosilci skozi gnečo in šli mimo prišlecev. Pazljivo je opazoval Jože nesrečnike. Na zadnjih nosilih je ležal — oče, blede, krvav, opraskan z obvezano roko. Za nosili je šla jokajoča sestra.

Pol leta pozneje vidimo vse štiri v N. France je v zadovoljnost svojega gospodarja trgovino vodil, Jože mu je pomagal, sestra je pa gospodinila. Oče je počival po prestanih težavah brez levice, katero so mu v bolnišnici odrezali. V rudniku mu je skala zdrobila kost.

ene kvalitete, ker zahtevajo to njih odjemalci oziroma gostje.

Radi tega se v vseh drugih deželah, osebno na Francoskem, meša že grozdje ali pa mlado vino takih vrst skupaj, katere svoje lastnosti vzajemno dopolnjujejo.

Tako mešanje raznih vrst vina skupaj (nemško Verschnitt, francosko coupage, berikupaž) smatra se pri nas žalibog še za „pančarijo“, dasi je v umnem kletarstvu ne le neobhodno potrebno ampak tudi zelo koristno.

In tako mešanje je le v veliki kleti mogoče, ako imamo veliko vina razne kakovosti in veliko posodo na razpolaganje, kakor bi bilo to mogoče tudi v zadrugi kleti. Ako bi zadruga potem oferirala 100 in več hektolitrov vina ene kakovosti, bi dobila ne samo hitreje odjemalca, ampak bi ga tudi veliko bolje prodala nego ga je mogoče posameznim.

Da se obdrži pri občinstvu okus za pristno dolenjsko kapljico, bilo bi treba v Ljubljani ustanoviti ali pridobiti kako gostilno, kjer bi se pristno dolenjsko vino razne kakovosti točilo.

Potem ne bi bilo mogoče, da bi se to, kar se danes v mnogih gostilnah v Ljubljani za pristno dolenjsko vino prodaja, še za naprej prodajalo, kajti vsak gost in bodisi še tako slab poznavalec, imel bi priliko, primerjati pristno dolenjsko kapljico s ponarejenim dolenjcem.

Iz vsega tega je razvidno, kako velikega pomena bi bila kletarska zadruga v Novem mestu za celo Dolenjsko.

Zadruga morala bi se pač, vsaj za prvi čas, našim razmeram primerno prikrojiti, in so to, kar sem danes razložil, le nasveti le načrt, kako take zadruge v obče poslujejo.

Pri nas, kjer se ustanovlja v zadnjem času mnogo potrebnih in nepotrebnih zadrug, ne sme se pozabiti na zadrugo, ki naj bi na Dolenjskem povzdigovala vinsko kupčijo in stem vred tudi naše vinstvo.

Občni zbor kmetijske podružnice v Novem mestu.

(Konec.)

O podružničnih računih je poročal blagajnik g. trgovec J. Perko. Iz tega poročila smo povzeli, da je denarni promet pri podružnici zelo narastel, kar je pripisati deloma skladišču za umetna gnojila, deloma pa subvencionirani trtnici. L. 1899 so znašali dohodki 11062·42 K stroški pa 10521·97 K, tako da je bilo preostanka 540·97 K.

Pregledovalcem računov sta bila soglasno izvoljena g. nadučitelj J. Barlé iz Šmihela in g. trgovec J. Medved iz Novega mesta.

Na to so prišli na vrsto predlogi in nasveti posameznih članov.

Pri tej točki se je oglasil g. vodja R. Dolenc in predlagal, da se prirejajo po večkrat v letu podružnični shodi, pri katerih bi se razpravljalo o važnih strokovnih vprašanjih. Ta predlog je bil soglasno sprejet z dodatkom, da se prvi shod priredi v Št. Petru.

Zanimiva so bila potem poročila naših veččakov o stavljenih strokovnih vprašanjih.

Najprej je govoril g. vodja Dolenc in razpravljaj vprašanje, kako je izgojevati in obrezovati trte po Dolenjskem. Opisal je pred vsem, kako so naši vinogradniki zasajali do zadnjega časa svoje vinograde in kako so ravnali s trtjem pri reznji. Pojasnil je potem napake dosedanjega ravnanja tako visoke in tako neenakomerne izgoje, kakršno nahajamo po naših vinogradih. Za tem je opisal vrednosti nizke izgoje nasproti visoki in prišel do zaključka, da kaže po dosedanjih izkušnjah imeti po Dolenjskem srednje visoko izgojo in da je tako imenovana Guignot-ova francoska izgoja in reznja še najprikladnejša in najboljša za naše kraje. (Ta izgoja je bila že pojasnena s podobami v tem listu. Ured.) Pri tej izgoji naj bi se puščalo trti po 80 cm visoko deblo. Poudarjal je govornik nazadnje, da ni zadosti, ako obrezujemo trte le spomladi, ampak da se moramo poprijeti tudi poletne reznje tj. obiranja (mandanja) in skrajševanja mladja. Zanimivemu govoru g. vodje se je soglasno pritrdilo.

Drugo vprašanje: Ali kaže v Novem mestu osnovati kletarsko zadrugo, da se povzdigne vinska trgovina na Dolenjskem, je razpravljaj g. teh. vodja B. Skallycky. Najprej je govornik pojasnil položaj današnje vinske trgovine na Dolenjskem, povedal, kako se po drugih krajih deluje, da se pospešuje prodaja vina, in izboljša s tem vinska trgovina in priporočal, da se tudi na Dolenjskem v tem pogledu kaj stori. S primerno organizacijo bi se dala izpodriniti škodljiva konkurenca, ki se dela s ponarejenimi cvički pristnemu dolenjskemu vinu. Nazadnje je priporočal osnovo vinarških zadrug. Take zadruge vplivajo zelo ugodno ne le na izboljšanje vinske trgovine ampak tudi na izboljšanje kletarstva in sploh vinogradništva, kar nam najlepše spričujejo kraji, kjer so se take zadruge osnovale. Udeležniki so pazno sledili njegovim besedam in se načelno strinjali z njegovimi izvajanji.

Zadnje vprašanje: Kake važnosti so živinorejske zadruge za izboljšanje goveje živine na Dolenjskem, je obdelaval g. pristav Rohrman. Povedal je najprej, da je treba našo živino še v enem in dru-

gem oziru zboljšati, da se povzdigne njena vrednost in s tem vred tudi dohodki od živinoreje. Razložil je potem, kako pospešujeta dežela in država našo živinorejo in poudarjal nazadnje, da treba tudi od strani posameznih živinorejcev kakor tudi od vsih skupaj še nadalje doslednega dela v izboljšavanju živine. Pojasnil je, kaj se da doseči z združenimi močmi v prid živinoreji in da bi imele živinorejske zadruge po Dolenjskem skrbeti pred vsem za dobavo potrebnih bikov, katerih še močno primanjkuje in ki so sedaj tako različnih lastnosti in tako različne vrednosti, da ni mogoče pravega napredka, dokler se razmere v v tem oziru ne spremenijo.

Tudi njegov govor je bil s priznanjem sprejet.

Ker je reja bikov v rokah malega posestnika združena z mnogimi neprijetnostmi in stroški, predlagal je g. vodja Dolenc, da bi podružnica delovala na to, da bi se zopet vpeljale premije za bike, kateri predlog je bil brez ugovora sprejet.

S tem je bil dnevni red občnega zbora končan. Načelnik se je zahvalil prisotnim članom, ki so ustrajali do konca, za udeležbo in zaključil zborovanje ob polu 5. popoldne.

Politični pregled.

Vojne svetinje. Cesar je odredil, da dobé vojne svetinje vsi oni pomorščaki avstrijske mornarice, ki so se prepeljali letos v Kino, kakor tudi moštvo drugih oddelkov, ki so se udeležili pomirjenja na Kitajskem.

Znaki obnove trozveze. Naš cesar je imenoval italijanskega kralja Viktorja Emanuela III. imejiteljem avstrijskega pešpolka št. 28.

Državni zbor se snide baje že konec januarja ali začetek februarja.

Volitev v kmetskih občinah. Dne 18. dec. bila je volitev v kmetskih občinah, ter so bili izvoljeni vsi dosedanji poslanci, in sicer gospod Viljem Pfeifer s 3072 glasovi, gospod Josip Pogačnik s 5429 glasovi, gospod Fran Povše s 2198 glasovi, gosp. Ivan Vencajz s 5411 glasovi in gospod Ignacij Žitnik s 2839 glasovi. Volitev v mestih in trgih vršila se bo 3. jan. 1901.

Črna gora. V Cetinju, glavnem mestu Črne gore, proslavili so na slovesen način 40letnico vladanja črnogorskega kneza Nikole. Ta svečanost bi se imela vršiti že pred časom, toda morala se je vsled žalovanja po pokojnem kralju Umberto odložiti. Na prošnjo prebivalstva si prilasti knez Nikolaj naslov „kraljevska Visokost.“ Razne velevlasti so baje temu že pri-trdile.

Božičnica slovanskim delavcem na Pruskem. Vrhovni predsednik na Saksonskem je prepovedal bivanje vsem češkimi in polskimi delavcem v celi provinciji ter so o Božiču iztirali na stotine slovanskih rodbin. Tako razumejo Nemci človekoljubje, kjer so v večini.

Domače vesti.

(Odlikovanje.) Presvitli cesar je podelil preč. gosp. Peter Režek-u, župniku v Starem trgu pri Poljanah zlati križ s krono za zasluge.

(Preč. gosp. Feliks Zavodnik.) nunski spovednik v Škofji loki, bivši kapiteljski vikar v Novem mestu, umeščen je mestnim župnikom v Škofji loki.

(Volitev.) Županom v Črnomlju voljen je dosedanji župan gosp. Puhek.

(Občni zbor delniškega društva) „I. Narodni dom“ vršil se bo v Čitalnici 12. jan. 1901 ob 7. uri zvečer z naslednjim vspeodom: 1. Letno sporočilo z računom in bilanco. Sprememba pravil §§ 3, 4, 5, 14, 24, 25. 3. Volitev računskih preglednikov.

(Ljudsko štetje) se začne prihodnje dni. Mej drugim ima to štetje tudi velik pomen, da se pokaže narodnost prebivalstva. S tem, da se bo popraševalo po občevalnem jeziku se ne smemo motiti. Sveta dolžnost je vsacega, ki ga je rodila slovenska mati, da zapiše v vpraševalno polo, da je občevalni jezik slovenski.

(Selitev uradov) iz Zatične v Višnjo goro se je večidel že izvršila. Sodnija že uraduje v Višnji gori in tudi notarski urad je že tam. Ta premestitev je dala povod, da so se zbrali 16. decembra uradniki in odlični prebivalci Zatične, Št. Vida in drugi v gostilni Poličanskega k slavnostnemu slovesu v priznanje prijaznega postopanja uradov s prebivalstvom. — Tudi v Višnji gori se ima slaviti premestitev uradov na dostojen način.

(Konec devetnajstega stoletja) smo doživeli. V naših cerkvah je v zahvalo tri dni Najsvetejše v molitev razpostavljeno in za prehod v novo stoletje bo o polnoči sveta maša.

(Kletarski tečaj.) Tehnični vodja državnih vinarških zadev na Kranjskem, g. B. Skalicky, imel je svoj prvi kletarski tečaj dne 20., 21. in 22. t. m. v Novem mestu. Ker so kletni prostori za praktične vaje le majhni, povabil je samo 15 vinogradnikov iz raznih krajev Dolenjske, od katerih jih je pa 13 prišlo. Vsi so sledili predavanju in praktičnim vajam v vzorno vrejeni in s vsem najnovejšim kletarskim orodjem preskrbljeni kleti z največjim zanimanjem. — Teoretičen pouk (predavanje s poskusi, preiskavanjem mošta in vina itd.) vršil se je vsaki dan dopoldan. Popoldne so bile praktične vaje v vzorni kleti, pri katerih so imeli vdeleženci priliko, vsa v umnem kletarstvu neizogibno potrebna dela spoznati in se jim priučiti. — Temu praktičnemu poduku pridružilo se je tudi nekaj domačih gostilničarjev. — Ker je dosedajno kletarstvo na Kranjskem na najnižji stopinji, je za naše vinogradnike velikega pomena, da se te ugodne prilike poslužijo in se v umnem kletarstvu, brez katerega se vinarstvo ne da misliti, izvežbajo. — Prihodnji kletarski tečaj se bode vršil v drugi polovici meseca januarja, tretji koncem februarja.

(Dijaška kuhinja v Novem mestu.) Vže začetkom šolskega leta sem izražal bojazen, da bo letos šla trda v dijaški kuhinji — in res je tako. Preživiti — dasi s priprosto hrano — opoldne nad 60, zvečer nad 50 lačnih ust, niso igrače. Doslej sem prejel 925 K ali izdal 1495 K. Torej 570 K več troškov je bilo nego dohodkov. Pomagati je moral lanski preostanek, ali nad 200 K je vendarle zmanjkalo. Vem, kaj je krivo — te preklicane volitve. Vse je razburjeno, vse razpaljeno in razdvojeno. Kedo ima tu čas in voljo misliti na dijaka in Marinkota, ki se mora zanje truditi. Ali gospôda, dijaki niso ne liberalci, ne klerikalci, bodo pa gotovo oboje — eni to drugi drugo — torej podpirajte jih oboji. Vsakdo naj se pošteno trudi, da napravi iz njih poštene ljudi. Zato sem prepričan, da se bode sedaj po volitvah brž polegel vihar, in da se bode jelo v mirnem času zopet misliti na moje uboge dijake ter ali nabirati darov, ali pa vsaj osebno kaj pošiljati podpisanemu proslcu. Izrekaje najtoplejšo zahvalo vsem, želim vsem dobrotnikom in podpornikom dijaške kuhinje novomeške „veselo in srečno novo leto“ — „srečen začetek XX. stoletja“.

Dr. Jos. Marinko.

(Katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu) napravi svojo obletnico s krasno predstavo znamenite igre „Mlini pod zemljo“ ali „Zadnji dnevi paganstva v Rimu“. Doslej je predstavljalo navadno ss. tri kralje — igro, ki je vsako leto privabila mnogo občinstva, lani celo toliko, da vsi niti prostora niso mogli dobiti. Rečemo pa lahko, da je igra — v štirih dejanjih — mlini pod zemljo še mnogo bolj zanimiva, bolj lepa. Rokodelci se trudijo vže dolgo z učenjem, pa tudi s pripravljanjem obleke, katere je potreba jako veliko nove napraviti. Zato smo prepričani, da bode slavno občinstvo, kakor vselej tako tudi letos društvo počastilo z obilnim obiskom. — Ker se je bati, da morda ne bi dobili v primeroma mali dvorani vsi prostora, se dijakom in učencem vstopnina sedaj ne bode mogla znižati, kar se sicer običajno dogaja. Igra se bode vršila v nedeljo 6. januarija po programu, ki se bode še naznanil. Sedaj povemo le, da se bode zapelo najprej nekaj novih pesmic, potem pa bode igra v štirih dejanjih, pri kateri predstavljajo te-le osebe: Prob, rimski senator; Cecelij, njegov sin; Numida, črn suženj Probov; Saturnij, Jupitrov svečenik; Metran, posestnik podzemeljskih mlinov; Italik, paznik Probovih sužnjev; Narzej, Probov suženj; Askanij, nadzorovalec pri Metranovih mlinih; Olimprij, paganski svečenik; Stotnik; sužnji Probovi; sužnji Metranovi; malikovalski svečeniki; vojaki.

(Zahvala.) Vsem dobrotnikom ki so darovali za zimsko obleko revnim šolarjem in zlasti gg. trgovcem Francu Novoselc in Martinu Volovec, katera sta od trgovcev v Ljubljani, v Lincu in na Dunaji mnogo mnogo blaga za imenovano obleko preskrbela, izreka najprisrčno zahvalo in kliče: Bog povrni!

A. Fettih Franhheim, dekan v Št. Jerneju.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) je imelo nedavno svoj 13. občni zbor v dvorani „Slovenske besede“. Po pozdravu predsednika g. Pukl-a, poročala sta gg. tajnik dr. Vidic in blagajnik dr. Seshun o delovanju društva l. 1899/1900. Društvo je v vsakem oziru napredovala; natančnejša statistika izide v kratkem. Pregledovalca gg. dr. Vl. Globočnik pl. Sorodolski c. k. dvorni svetnik, in amanuensis dvorne knjižnice dr. J. Mantuani, sta pregledala knjige in blagajnico in

našla vse v redu. Blagajniku g. dr. Vl. Seshunu je občni zbor izrekel posebno zahvalo za trudapolno delovanje. Odboru se je dal absolutorij. Toplo zahvalo izrekel je zbor slovenski žurnalistiki, sl. dež. zboru kranjskemu, sl. posojilnici osebno posojilnemu in hranilnemu društvu v Ptujju za izdatne podpore. Mej onimi, ki so za društvo pobirali, so imenovati: Gg. poslanec V. Pfeifer, France Dolenc v Mariboru, dr. E. Volčič v Rudolfovem, dr. Fr. Rosina v Ljutomeru, gospica Mici Duller, učiteljica v Št. Vidu pri Ptujju. G. L. Schwentner je iz zapuščine umrlega slovenskega pesnika g. D. Ketteja društvu poslal znatno svoto. Veče darove so poslali: G. Anton pl. Sušic, c. k. polkovnik v. p. v Celji, gospa Ana Šabec roj. Abram v Trstu, gospa Pavlina Pajk v Ljubljani. G. dr. Henrik Tuma, dež. posl. in odbornik je društvu pristopil kot ustanovnik. — Pri volitvah je na predlog g. dr. Seshuna dosedanji predsednik Jakob Pukl bil enoglasno izvoljen. V odbor bili so izvoljeni: I. podpreds. dvorni svetnik g. dr. Fr. Ploj, II. podpredsednik dr. Fr. Simonič; I. blag. g. dr. Seshun, II. blag. g. dr. J. Babnik; I. tajnik g. dr. Vidic Fr.; II. tajnik g. Ivan Luzar in gg. dvorni svetnik dr. Vl. Globočnik pl. Sorodolski, monsignor Fr. Jančar, Shežun. Pregledovalci gg. Iv. Trnovec višje sodnije svetnik, dr. Janko Hočevnar odv. kand. g. dr. J. Mantuani amanuensis. Pregledovalcev namestniki gg. Jak. Bratkovič, Al. Karba, Jos. Premeru; odb. namestniki gg. dr. M. Murko, dr. D. Povšič, dr. Anton Primožič. Društvena pisarna je; Dunaj, I. Singerstr. 6.

(Jug.) se imenuje najnovejši leposloven list, ki izhaja na Dunaju enkrat na mesec in velja celo leto 5 K ali četrt leta I K 25 h. Redakcijv se nahaja Wien XVIII. Martinstrasse 19. II. 31.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne vesti.

* (Izseljevanje v Ameriko) vedno narašča. Iz računa, kterega so napravili uslužbenci „Barge Office“ v Novem Yorku, je razvidno, da se je izkrcalo v tamošnji luki povprečno vsak dan po tisoč izseljencev. Število vseh izseljencev, to je, ki se izkrcajo tekom jednega leta, to je od 30 junija 1900 do tistega dne prihodnjega leta gotovo preseže 450.000. To bode največje enoletno število od leta 1892. — Po poročilu našega konzulata v Novem-Yorku se je v Ameriko selilo od 1. julija 1899 do 30. junija 1900 2329 Čehov, 8906 Slovencev in Hrvatov, 36.855 Poljakov in 15.392 Slovakov. Kar se tiče izseljevanja, se seli največ Italjanov, za njimi pa je avstro-ogerska država prva.

* (Nesreča na morju.) Na pristanišču otoka Malaga se je dne 16. decembra vsled hudega viharja potopila barka z imenom „Gneisenan“. Bila je barka mornarske šole, ter je štela 450 ljudi. Izmed teh je 39 ranjenih, potonilo je pa nad sto oseb.

* (Barka potopila.) Perzijski šah popotoval je letos po Evropi ter si je tudi pariško razstavo ogledal. Po mestih nakupil si je mnogo dragocenega lepoticja. Mej drugim kupil je 18 kočij. Tudi mnogo lepih daril je dobil od evropskih vladarjev. Vse te dragocenosti imela je barka „Wera“ čez Kaspiško morje prepeljati. Nastal je vihar, in vse se je potopilo 500 sežnjev globoko. — Zaradi sličnosti dostavimotu dogodek iz leta 1873. Takrat je poslala kitajska vlada menda dvanajst mladih nadarjenih kitajcev si dunajsko razstavo ogledati in se raznih strok priučiti.

Nakupili so bili mnogo lepih stvari posebno strojev. Tudi daril so dobili, tako na pr. je naš cesar poslal kitajski cesarici dragocen klavir. Po naključju so se na potovanju domu mladi Kitajci presedli v drugo hitrejo barko, a z darili in nakupljenimi stroji obložena barka pa se je potopila.

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

Vč. g. župnik Andrej Česenj 1 vrečo pšenice, 2 vreči repe, 1 vrečo krompirja; Dobrotniki iz mesta in Kandije za december 60 K 60 h; g. kapel. Andrej Lavrič 10 K; g. nadučitelj Grčar nabral 28 K, in sicer za svojo osebo 10 K, Marija in Apolonija Grčar po 2 K, Franc Jarc 5 K, Schuller 4 K, Ludovik Koračin 3 K in Ivana Šmalc 2 K; g. svetnik J. Kinsky v Celovcu za mesec oktober, november, december 20 K; iz Minesote v Severni Ameriki prečastiti g. generalni vikarij v Št. Pavlu J. Stariha 25 K; veleč. g. dekan in župnik Al. Plut v Shakopec 25 K in veleč. g. župnik Anton Ogulin v Št. Pavlu 25 K.

Zahvala.

Dne 24. dec. umrla je po daljšem bolehanju, predvidena s sv. zakramenti, v starosti 80 let, gospodična

Franciška Kokalj.

Zahvaljujemo se toplem vsem dragim prijateljem in znancem za milo sočutje in obilo spremstvo k večnemu počitku, sosebno preč. duhovščini in blagim sosedom.

NOVO MESTO, dne 31. dec. 1900.

(3)

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Jaz podpisani sem imel pri banki „Slaviji“ zavarovana svoja poslopja, katera mi je 10. septembra t. l. požar uničil. Ker pa nisem zavarovalnine pravočasno plačal, izgubil sem vsako pravico do odškodnine. Kljub temu naklonila mi je banka 500 K izredne nagrade, za katero velikodušnost se slav. banki „Slaviji“ na tem mestu zahvaljujem ter isto sl. občinstvu kar najtopleje priporočam.

Dolenji vrh, 27. decembra 1900.

(6)

Franc Novak.

Vabilo

k občnemu zboru

vseh samostojnih obrtnikov za sodni okraj Novo mesto, pod obrtno zadrugo spadajočih,

kateri se vrši

dne 13. januarja 1901 ob polu 10. uri dopoldne v dvorani kat. društva rok. pomočnikov.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o obrtnem delovanju.
2. Predlaganje računa za leto 1900.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Raznoterosti.

Ako bi se slučajno ob tisti uri zadostno število obrtnikov ne nabralo, se bo ob 10. uri vsejedno zborovalo. — Vdeležite se v obilnem številu!

Načelništvo obrtne zadruge. (9)

Pojasnilo.

V zadnjih „Dol. Novicah“ je nek „Preklic“ s podpisom Josip Dular, Vavta vas št. 26. Zaradi neljubih pomot v osebi pojasnujemo, da to ni gospod Josip Dular, posestnik in mlinar, ki je v Vavti vasi na 15. številki.

Opravništvo.

Po boleznih osobno zadržan, želim tem potom vsem znancem in prijateljem

☉ ☉ ☉ srečno in veselo Novo leto!

Fran Perko.

Srečno novo leto!

vsem velecenjenim naročnikom, posebno še prečastiti duhovščini.

Jakob Mikolič,
krojaški mojster v Novem mestu.

Srečen začetek nove stoletnice

želi

✦ vsem prečastitim naročnikom ✦

(4)

Franjo Picelj,
čevljar v Novem mestu.

Razglas!

Ker se je v podružnični trtnici v Tržišču vzgajilo mnogo več cepljenih trt kakor se je domnevalo — oddalo se bo namreč spomladi

38.000 komadov

dobro zaraščenih in ukoreninjenih cepljenk — znižala se je cena cepljenkam na 10 K za 100 komadov. Vиноgradniki krškega okrajnega glavarstva naj svoje prošnje za te cepljenke predložijo najpozneje do 31. jan. 1901 pri podpisani podružnici. Prošnje morajo biti opremljene s potrdilom županstva, da prosilci v istini potrebujejo cepljenke za svojo porabo.

V drugem ostane v veljavi tukajšnji razglas v 22. in 24. številki „Dol. Nov.“

Kmetijska podružnica v Mokronogu,
dne 26. decembra 1900.

(5) Josip Anton grof Barbo,
načelnik.

Stanovanje s 3 sobami, kuhinjo, kletjo in vrtom se 1. oktobra odda v Kandiji št. 9.

Kovačnico dam v najem

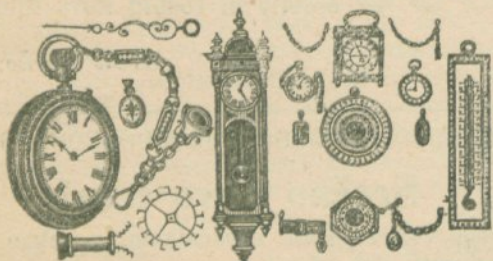
ali pa tudi sprejem

izurjenega pomočnika proti primerni plači. Kovačnica je popolnoma v dobrem stanu na vodi narejena. — Več pove Franc Glavan, Gorenji Kot, pošta Dvor pri Žuženberku. (7-1)

Ker pri odhodu iz Grma od vseh svojih dragih prijateljev in znancev nama ni mogoče osebno se posloviti, kličeva tem potom „Bog Vas živi!“

Ignacij Brglez. Ignacij Gorenc.

Učenec s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v prodajalno **A Gustin** v **Novem mestu.** (292-3)

ALOJZIJ RAJEC,

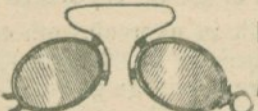
urar v Novem mestu

priporoča slavnemu p. n. občinstvu posebno častiti duhovščini ter gg. uradnikom svojo bogato zalogo najraznovrstnejših zlatih, srebrnih in nikelnastih ur in verižic, kakor tudi vsakovrstnih stenskih ur z nihalom, amerikalnih budilnic itd.

Cenik žepnim uram:

Najfinejše nikelnaste ure s ključem od gl.	2.30 do	5.—
„ „ remontoir „ „	2.35 „	5.50
„ srebne „ s ključem „ „	3.— „	8.—
„ „ remontoir „ „	4.— „	9.—
„ iste z dvojnimi oklepom „ „	2.— „	15.—
„ zlate ure za dame „ „	13.— „	25.—
„ zlate ure za gospode „ „	11.— „	110.—
Amerikalne budilke po gl.	1.50, fine	garantirane po gl.
	2.20.	

Nadalje priporoča svojo

optično **zalogo**

najboljše vrste svetovno znanih Rathenovstebel za oči, vsake vrste v jeklenem, nikelnastem in zlatega oklepu v vseh številkah (concav in convex). Zrakomerje in toplomerje, daljnoglede, povekševalna stekla (mikroskope) in razne druge optične stvari po jako nizki ceni.

Po optometričnem zdravniškem predpisu se vsako naročilo točno in vestno izvršuje.

Popravila izvršujem vestno, točno in po prav nizki ceni ter z jamstvom. — Stare žepne in stenske ure se lahko zamenjajo za nove proti primernemu doplačilu.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Slavno občinstvo uljudno vabim, si mojo zalogo o priliki ogledati, brez da bi bil kdo primoran kaj kupiti. (1-1)

Služba opravnika

je za popolniti pri kmetijski podružnici v Novem mestu. Letna plača znaša 864 K. Opravnik mora biti veščak v praktičnem vinogradarstvu in sadjarstvu, ker mu je oskrbovati pri podružnici veliko trtnico za pridelovanje ameriških cepljenk, dva matičnjaka in drevesnico.

Prosilci naj se zglasijo s svojimi spričali o strokovni sposobnosti do 10. januarja 1901. pri podpisani podružnici.

Službo je nastopiti s 1. februarjem 1901.
Kmetijska podružnica v Novem mestu,
dné 12. decembra 1901.

V. Rohrman.

načelnik.

(299-2)

Grajsčina Bajnof pri Novem mestu

išče

enega vavpta in enega vrtnarja.

Njiva v najem.

Na mestnem polju poleg Polakovega travnika je v najem oddati njiva za osem mernikov posetve. — Ponudbe pri upravništvu „Dol. Novic“. (284-3)

Krojaški pomočnik

za boljša dela se vsprejme trajno pod ugodnimi pogoji. — Več se izve pismeno ali ustmeno v trgovini **Josip Wokača** na Dvoru. Dolenjsko. (8-1)

Ker se ni nihče za najemnika prodajalnice v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 37 oglasil, odprl bom ondot vsled spodbude trgovskih prijateljev po novem letu zopet

trgovino

z raznimi navadnimi in finimi košarami, otročjimi vozički, reščeti, siti, žimo, morsko travo, škafi, otročjimi igračami, s svečami, kakor tudi z milom (žajfo)

na drobno in debelo.

Z najboljšim priporočanjem

V. Rohrmann,

v Novem mestu.

(2-1)

Pozor! V prodajalni Važno!
pri kresiji v Novem mestu

prodaja se

po znižanih cenah

najboljša moka iz znamenitega mlina Vinko Majdiča iz Kranja in sveži kvas, rozine, vampe, cibebe, rožiče, najfinejši čaj, rum, fini špirit, najfinejši namizno in jedilno olje, vinski kis, kava, riž, mila in sploh vse špecerijsko blago, ravno tako vsake vrste železno in kuhinjsko posodo, vsake vrste steklenice, svetilke in porcelan.

V tej prodajalni se dobi tudi prav vredno železno in drugo blago, kakor lopate, sekire, ključavnice, verige (ketne), košarice, platno za srajce, porhat, nogavice, rokavice, vsake vrste obleke za moške in ženske itd. Slavno občinstvo vabi v prepričanje.

Za prekupe in gostilničarje so še posebno znižane cene.

Podpisani naznanja ob enem, da skupuje vsaki petek kosti in staro železo, tudi predivo v večjih množinah kupi, pač se mu mora vzorec prej doposlati.

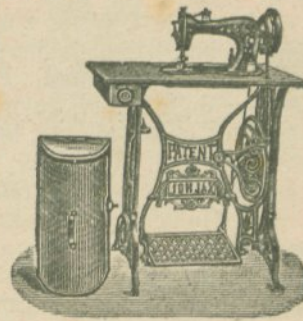
Za obilen obisk se priporoča ter zagotavlja najboljšo in točno postrežbo

Z vsem spoštovanjem

(295—2)

Franc Pleterski.

Stanovanje, v Novem mestu, Križatijska ulica št. 150 obstoječe iz treh ali petih sob, potrebnih prostorov in vrta je oddati s 1. februarjem 1901. (274—4)

Janez Jax-a

najstarejša
in največja
tovarniška zaloga

šivalnih strojev

v Ljubljani, Dunajska cesta št 13.

Zastopnik za Dolenjsko
Friderik Skušek,

trgovec v Metliki. (210—34)

Hiša na Dol. Prekopi št. 20,

pošta št. Jernej je na prodaj ali v najem za oddati. V hiši je prodajalna. Posestvo z vsemi gospodarskimi prostori je bivša last Franc Receljeva. Odda se po potrebi tudi zemljišče. Vse v dobrem stanju in pod ugodnimi pogoji. (298—2)

„Tirolsko vino,“ posebno dobro in pristno, bele in rdeče barve, prodaja na debele po nizkih cenah Antonija Lakner v Kandiji št. 58, to je mej hišami g. Appeta in g. Junca. (281—3)

Stanovanje, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, kleti in drvarnice je oddati pri Franc Murnu v Kandiji št. 18. (291—3)

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

pisarna na kongresnem trgu h. št. 14.

tik cerkve v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(38—23)

Na prodaj je posestvo!

Zidana hiša, lepi zidani obokani hlevi, oboje z opeko pokrito, novi svinjaki z opeko pokriti in dvojnat kozole z desetimi štanti, vse v dobrem stanu. Poleg tega od 10 do 20 oralov prav dobrih njiv, ravno toliko izvrstnih travnikov in 20 oralov ali več lepega gozda. Vsa zemljišča leže v ravnini okoli hiše.

Dalje je na prodaj sedem oralov prav izvrstnega travnika kateri leži pri vasi Hudeje, blizo okrajue ceste iz Novega mesta v Škocijan.

Končno je na prodaj več gozdnih parcel blizo Škocijana. — Več se izve (275—4)

pri oskrbništvu grajščine v Radelci
pošta Bučka na Dolenjskem

Hiša

na Ratežu tik državne ceste, pripravna za gostilno, se da takoj v najem. Ravno tako se da v najem velik vinograd in travnik. — Natančneje pove pooblaščenec Dayorin Frančič v Novem mestu. (303—2)

Za teriški grad na Dolenjskem
se išče

gozdnega čuvaja,

samca, kateri se tudi pri gospodarstvu porabiti da. Taistega se takoj sprejme. Naslov: Oskrbništvo Radna pri Sevnici (304—2)

Beklica, 18 let stara, izurjena v nemškem in slovenskem jeziku, ki je bila 17 mesecev na eni veliki trafiki, išče službo za trgovsko prodajalko. Dopisi naj se pošiljajo pod naslovom „Vestna“ v Ilirsko Bistrico, poste restante.

**Vsaka
gospodinja
in mati**

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner Kneippovo — sladno kavo (pristo samo v znanih izvrstnih zavitkih). —

Hiša št. 56 v Žužemberku

s hlevom in lepim vrtom, ležeča ob ugodnem prostoru za gostilno, je na prodaj. — Ponudbe naj se pošiljajo na c. kr. pošto v Ljubo. (283—3)

Mlin na tri tečaje

pri Brezicah da v najem Jože Poček, Zakot št. 2.

Naznanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporoča se preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno

talarje, površnike itd.

po najkusejšem in najnovjšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se preč. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno

krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi nepremojljiv tirolski loden za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke vsake velikosti za gospode in dečke po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

